

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 20. januar 2020. godine
Br. ref.:RK 1503/20

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI55/19

Podnosilac

Ramadan Osmani

**Ocena ustavnosti Presude Vrhovnog suda Kosova,
PML. br. 248/18 od 6. novembra 2018. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija.

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnet od strane Ramadana Osmanija (u daljem tekstu: Podnosilac zahteva), sa mestom stanovanja u Vučitrnu, kojeg zastupa Mahmut Halimi, advokat iz Mitrovice.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost Presude Vrhovnog suda PML. br. 248/18, od 6. novembra 2018. godine (u daljem tekstu: osporena Presuda), a u vezi sa Presudom Apelacionog Suda PAKR. Br. 91/2018 od 10. aprila 2018. godine i Presudom Osnovnog suda u Prištini PKR. br. 610/2015, od 21. novembra 2017. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti osporene Presude, kojom je, po navodima podnosioca zahteva, došlo do povrede njegovih prava koja su zagarantovana članom 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] stavovi 1, 2 i 5 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članom 6, stava (2) [Pravo na pravično suđenje] Evropske Konvencije o Ljudskim Pravima (u daljem tekstu: EKLjP), i članom 11 Univerzalne deklaracije o Ljudskim Pravima (u daljem tekstu: UDLjP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7 člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o Radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 4. aprila 2019. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev pred ustavnim Sudom Republike Kosova (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 10 aprila 2019. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Remzije Istrefi-Peci za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Arta Rama-Hajrizi (predsedavajuća), Gresa Caka-Nimani i Safet Hoxha (članovi).
7. Dana 17. maja 2019. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva i jedna kopija istog je poslana i Vrhovnom Sudu. Istog tog dana, od Osnovnog suda u Prištini je zatražena povratnica kao dokaz prijema osporene Presude od strane podnosioca zahteva.
8. Dana 12. juna 2019. godine, Osnovni sud u Prištini je obavestio Suda da je podnosiocu zahteva osporena Presuda bila uručena dana 6. decembra 2018. godine.
9. Dana 12. decembra 2019. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno je preporučilo sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 31. oktobra 2012. godine, bivše Okružno tužilaštvo, sada Osnovno tužilaštvo u Prištini je, protiv podnosioca i nekih drugih optuženih, podnelo optužnicu zbog osnovane sumnje da su počinili krivično delo teškog ubistva u saizvršilaštvu iz člana 147 stav 4 i stav 9, a u vezi sa članom 23 Krivičnog Zakonika Republike Kosova (KZRK) i krivičnog dela teško ubistvo u saizvršilaštvu u pokušaju iz člana 147 stav 4 i stav 9 a u vezi sa članom 20 i 23 KZRK-a.
11. Dana 21. novembra 2017. godine, Osnovni sud u Prištini, Odeljenje za teška krivična dela je, Presudom PKR. br. 610/2015, podnosioca zahteva proglasio krivim za izvršenje krivičnog dela teško ubistvo u saizvršilaštvu, iz člana 147 stav 4 i stav 9, a u vezi sa članom 23 KZRK-a i oslobodio ga je optužbe za krivično delo teško ubistvo u saizvršilaštvu u pokušaju iz člana 147 stav 4 i stav 9 a u vezi sa članom 20 i 23 KZRK-a. Podnosilac zahteva je tom prilikom kažnjen kaznom zatvora u trajanju od 13 godina.
12. Dana 5. februara 2018. Godine, podnosilac zahteva je podneo žalbu Apelacionom sudu na Presudu Osnovnog suda u Prištini, od 21. novembra 2015. godine, zbog ozbiljnih povredi odredbi krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede krivičnog zakona i odluke o kazni, predlažući da Apelacioni Sud usvoji njegovu žalbu, da izmeni napadnutu Presudu i da njega oslobodi optužbi ili da poništi Presudu a da se predmet vrati na ponovno suđenje ili da se njemu izrekne neka blaža kazna.
13. Takođe, Osnovno tužilaštvo u Prištini i branilac oštećene su se žalili na Presudu Osnovnog suda u Prištini, zbog ozbiljnih povredi odredbi krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i povrede krivičnog zakona, tražeći da se optuženima izrekne jedna strožija kazna zatvorom.
14. Dana 10. aprila 2018. godine, Apelacioni sud je Presudom PAKR. br. 91/2018, izmenio Presudu od 21. novembra 2015. godine, u vezi sa kvalifikacijom krivičnog dela gde je utvrdio da su u vezi sa radnjama podnosioca i dva druga optužena prisutni elementi krivičnog dela iz člana 147, stav 9, u vezi sa članom 23 KZRK-a, dok su u drugim delovima žalbe Osnovnog tužilaštva, branioca oštećene i podnosioca zahteva odbijene kao neosnovane.
15. Dana 23. jula 2018. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti pred Vrhovnim Sudom, a zbog navoda o povredi krivičnog zakona i ozbiljnih povredi odredbi krivičnog postupka, sa predlogom da se isti oslobodi optužbi zato što nije dokazano da je on izvršio krivično delo za koje se tereti i za koje je kažnjen, ili da se osporene presude ponište a predmet vrati na ponovno suđenje.
16. Dana 6. novembra 2018. godine, Vrhovni sud je Presudom Pml. br. 248/2018, odbio kao neosnovan zahtev za zaštitu zakonitosti, podnet od strane podnosioca zahteva, protiv prvostepene i drugostepene Presude, potvrđujući da su nižestepeni sudovi dovoljno obrazložili svoje zaključke u vezu sa

pravičnim i nepristrasnim postupkom, u skladu sa zatraženim standardima u EKLJP-u.

Navodi podnosioca zahteva

17. Podnosilac zahteva tvrdi da mu je Presudom Vrhovnog Suda Pml. br. 248/18 od 6. novembra 2018. godine: *“odbijen kao neosnovan zahtev za zaštitu zakonitosti a za šta smatramo da su sve navedene presude nezakonite i u suprotnosti sa ustavnim odredbama.”*
18. Pre svega podnosilac zahteva opisuje sadržaj člana 31, stavovi 1, 2 i 5 Ustava naglašavajući da: *“Izvor ove garancije proističe iz Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima Ujedinjenih nacija u članu 11. po kojem teret dokaza pripada tužiocu, koji treba da sakupi i da podnese dovoljno ubedljivih dokaza da bi ubedio sudsko veće, koje je ograničeno zakonom da uzme u obzir samo dokaze i svedočenja koja su zakonski prihvatljiva i uzeta na zakoniti način, da utvrđuju da je okrivljeni kriv preko razložne sumnje, i da ako nakon rada tužilaštva ostaje razložna sumnja, onda optuženi treba da se proglasi nevinim. Takođe se ova garancije ojača i članom 6. 2. EKLJP, koja po odredbi iz člana 22. Ustava ima prioritet nad odredbama i zakonima i instancama ostalih javnih institucija.”*
19. Njegove navode o povredi prava i sloboda koje su zagarantovane članom 31, stavovi 1 i 5 Ustava, podnosilac zahteva je povezao sa odlukama redovnih sudova, odnosno sa Presudom Osnovnog suda u Prištini PKR. br. 610/2015 od 21. novembra 2017. godine i Presudom Apelacionog suda PAKR. br. 91/2018 od 10. aprila 2018. godine.
20. U vezi sa Presudom Osnovnog suda u Prištini PKR. br. 610/2015 od 21. novembra 2017. godine, podnosilac zahteva tvrdi da: *“Obuhvaćena je povredama odredaba krivičnog postupka iz člana 384., stav 1. pod stavovi 1. 8. i 1. 12. ZKPK, u prvostepenoj presudi a koje se pozivaju na činjenice da se ista zasniva na neprihvatljivim dokazima kao i to što nije sastavljena u skladu sa odredbom iz člana 370. ZKPK, a posebno sa stavom 7. navedenog (...).”*
21. Podnosilac zahteva naglašava da je prvostepeni sud koristio dokaze u suprotnosti sa članom 361. stav. 1 ZKPK-a *“koristio kao neposredne dokaze zapisnike o saslušanjima u prethodnom postupku svih svedoka, nasuprot činjenici da su isti bili saslušani i na sudskoj raspravi”.*
22. Podnosilac zahteva takođe navodi da se delovalo i uz povredu člana 123, stav 2 ZKPK-a, *“...u izveštaju sa izjavama okrivljenih datih u prethodnom postupku, dakle i osuđenog A. K. u odnosu na krivicu osuđenog Ramadan Osmani. Ovo iz razloga što odredbom iz člana 261. stav 1. ZKPK, za samog okrivljenog (ali NE i za suoptuženika) izjave date u policiji ili pred tužiocem mogu da se upotrebe da bi se osporila izjava okrivljenog na sudu ili kao neposredni dokaz u skladu sa članom 262. stav 2. ZKPK. Sve ovo predstavlja jednu povredu koja je u suprotnosti sa odredbom iz člana 123. stav 2. ZKPK, uprkos činjenici da se ovo odnosi na samog okrivljenog koji je dao takvu izjavu a ne za drugog*

okrivljenog, zbog čega, pošto je zabranjena analogija u tumačenju bilo koje odredbe, odredba iz člana 123. stav 5. ZKPK je više nego jasna: „Izjave koje su date od strane okrivljenog u bilo kom kontekstu, ako su date dobrovoljno i bez prinude, prihvataju se tokom glavnog pretresa protiv tog okrivljenog, ali ne i protiv suoptuženika...”.

23. Podnosilac zahteva posebno tvrdi da nije imao mogućnosti da ospori svedoka i istovremeno osuđenog A. K, zato ,to je ovaj svedok dao svoju izjavu u istražnoj fazi gde podnosilac zahteva i njegov branilac nisu bili prisutni, dok je u drugim fazama odlučio da se brati ćutanjem.
24. Štaviše, podnosilac zahteva navodi da je korišćenje izjava koje su date u prethodnom postupku kao neposrednih dokaza prilikom donošenja presude, kao i “ *upoređivanje izjava svedoka između onoga šta su izjavili u prethodnom postupku a šta na sudskoj raspravi i davanje moći pouzdanosti onima datih u prethodnom postupku, zbog istog razloga, jer dotiče standard ocenjivanja dokaza i njegove upotrebe prilikom obrazloženja presude.*” Podnosilac zahteva se u vezi sa ovim navodom poziva i na slučaj Drenica 1 gde se poziva na tumačenja data u paragrafu 208 (str. 78) slučaja Drenica 1, odnosno presude P. br. 938/13, od 27. maja 2015. godine.
25. Takođe, podnosilac zahteva navodi da je Presudom Osnovnog suda u Prištini PKR. br. 610/2015 od 21. novembra 2017. godine, došlo do povreda odredbi člana 370, stav 7, ZKPRK jer, po njemu, “*prvostepena presuda je u suprotnosti sa izrekom presude*” u vezi sa opisom radnji podnosioca zahteva prilikom izvršenja krivičnog dela, kao i svedočenjima koja su data od strane svedoka u vezi sa identifikacijom podnosioca zahteva.
26. U vezi sa Presudom Apelacionog suda PAKR. br. 91/2018 od 10. aprila 2018. godine, podnosilac zahteva tvrdi da: “*Presuda drugog stepena je u potpunosti podbacila da ispoštuje odredbu iz člana 394. stav 1. ZKPK, pošto ista nije uopšte razmatrala žalbene navode branioca osuđenog Ramadana. Ovaj podbačaj dolazi do izražaja u utvrđivanju ključnog elementa za osuđenog Ramadan da li je on bio na mestu događaja kada je ubijen sada pokojni ...*”
27. Podnosilac zahteva navodi da “*u obrazloženju presude drugog stepena na str. 7. (na početku stranice) povredom odredbe iz člana 360. stav 1. ZKPK, ugrožava se načelo objektivnog identiteta prvostepenog suda i optužbe*” a zbog “*načina kako je obrazložen ovaj deo, drugostepeni sud je prekoračio optužbu, odnosno njen objektivni i subjektivni identitet.*”
28. Podnosilac zahteva dalje tvrdi da je “*drugostepeni sud je bio obavezan da pruži objašnjenje na žalbene navode podnete protiv presude prvostepenog suda za deo obrazložena datog na str. 35. prvi pasus (podnosilac se poziva na Presudu Apelacionog Suda PAKR. br. 91/2018).*”
29. Takođe se podnosilac zahteva ne slaže sa obrazloženjem koje je navedeno u Presudi Osnovnog suda u Prištini PKR. br. 610/2015 od 21. novembra 2017. godine, a u vezi sa utvrđivanjem dokaza i svedočenja o potvrđivanju inkriminišućih radnji optuženih uključujući tu i samog podnosioca (Podnosilac

se poziva na obrazloženje dato od strane Apelacionog suda PAKR. br. 91/2018, str. 8). U vezi sa ovim neslaganjem, podnosilac zahteva predstavlja jedan detaljan opis činjenica za koje, po podnosiocu zahteva, *“takav opis biće neophodan upravo zbog posledica koja su naneta od dve presude za osuđenog Ramadana i to ne samo zbog predstavljenog činjeničnog stanja nego posebno zbog suštinskih povreda krivičnog postupka i povrede krivičnog zakona i što su na najteži način povredili ustavna načela navedena u ovom zahtevu.”* Navedeni opis predstavlja objašnjenje podnosioca zahteva u vezi sa validnošću svedočenja svedoka i u vezi sa identifikacijom podnosioca zahteva kao lica koje je umešano u ubistvo od 6. avgusta 2011. godine, i tragičan događaj (vidi, stranice 11-22 zahteva podnosioca).

30. Na kraju, podnosilac zahteva traži da Sud: *I. Da proglasi kao neustavne: i) presudu Osnovnog suda u Prištini PKR. br. 610/2015, od 21.11.2017. godine, ii) presudu Apelacionog suda Kosova PAKR. br. 91/18, od 20.04.2018. godine, i, iii) presudu Vrhovnog suda Kosova Pml. br. 248/2018 od 06.11.2018. godine; II. naloži da se sve ove presude ponište i stvar da se vrati na ponovno suđenje i ponovno odlučivanje pri prvostepenom sudu.*

Prihvatljivost zahteva

31. Sud prvo ocenjuje da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti, propisane Ustavom i dalje navedene Zakonom i Poslovnikom o radu.
32. U tom smislu, Sud se prvo poziva na stavove 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

33. Sud se takođe poziva na članove 47 [Individualni Zahtevi], 48 [Tačnost podneska], i 49 [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47 [Individualni zahtevi]

[...]

“2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48
[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.”

Član 49
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od četiri (4) meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”

34. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana; iscrpeo je sva pravna sredstva koja su mu bila dostupna; naveo je akt javnog organa koji želi da ospori pred Sudom i takođe je naglasio ustavna prava i slobode za koje tvrdi da su povređena u skladu sa uslovima iz člana 48. Zakona i podneo je zahtev u skladu sa rokom koji je propisan u članu 49. Zakona.

35. Izuzev ovoga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti određene u pravilu 39 [Kriterijumi o prihvatljivosti] Poslovnika o Radu. Stav 2, pravila 39 Poslovnika o Radu, određuje kriterijume na osnovu kojih Sud može da razmotri zahtev, uključujući i kriterijum da zahtev ne bude očigledno neosnovan. Specifično pravilo 39 (2) propisuje da:

“(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.

36. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da mu je osporenim Presudom Vrhovnog Suda, u vezi sa Presudom Osnovnog suda u Prištini PKR. br. 610/2015, od 21. novembra 2017. godine i Presudom Apelacionog Suda PAKR. br. 91/2018, od 10. aprila 2018. godine, povređeno njegovo pravo zagarantovano članom 31 stavovi 1, 2 i 5 Ustava, u vezi sa članom 6 stav 2 EKLJP-a i članom 11 UDLJP-a.

37. S tim u vezi, Sud podseća da član 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, stavovi 1, 2 i 5 garantuju:

“1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih nadležnosti.

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.

[...]

5. Svako ko je optužen za krivično delo će se smatrati nevinim, sve dok se ne dokaže njegova/njena krivica, u saglasnosti sa zakonom.”

[...]

38. Član 6, stav 2 [Pravo na pravično suđenje] EKLjP-a, garantuje:

[...]

“2. Svako ko je optužen za krivično delo se mora smatrati nevinim dok se ne dokaže njegova krivica na osnovu zakona.”

[...]

39. Član 11 i UDLjP-a, garantuje da:

“Svako ko je optužen za krivično delo ima pravo da se smatra nevinim dok se na osnovu zakona krivica ne dokaže na javnom pretresu na kojem su mu obezbeđena sva jamstva potrebna za njegovu odbranu.”

40. Sud primećuje da je podnosilac zahteva svoje tvrdnje o povredi njegovih prava koja su zagarantovana članom 31, stavovi 1, 2 i 5, članom 6, stav 2 EKLjP-a i članom 11 UDLjP-a, povezuje sa načinom kako su redovni sudovi i) razmotrili dokaze (teret dokazivanja), ii) kako su procenili svedočenja svedoka i iii) kako su obrazložili odluke u vezi sa primenom materijalnog i proceduralnog prava.
41. Sud, pre svega, naglašava da, na osnovu člana 53 [Tumačenje odredbi Ljudskih Prava] Ustava, *“Osnovna prava i slobode zagarantovana ovim Ustavom se tumače u saglasnosti sa sudskom odlukom Evropskog suda za ljudska prava”*.

i. Navodi podnosioca zahteva u vezi sa administracijom dokaza (teret dokazivanja)

42. U vezi sa administracijom dokaza i teretom dokazivanja, Sud ponovo podseća na svoju sudsku praksu, gde je navedeno da, *“je van nadležnosti Suda da oceni kvalitet zaključaka sudova u vezi sa procenom dokaza, izuzev ukoliko isti nisu otvoreno arbitrarni.* (vidi, za više, odluke Ustavnog Suda u slučajevima KI10/15 i KI12/15, sa podnosiocima *Shpresim Uka i Bekim Syl*a, Rešenje o neprihvatljivosti od 7. jula 2016. godine, spojene slučajeve KI161/15; KI162/15; KI14/16; KI19/16; KI60/16 i KI64/16, sa podnosiocima *Arben Gj*ukaj, *Hysni Hoxha*, *Driton Pruthi*, *Milazim Lushtaku*, *Esat Tahiri*, *Azem Duraku* i *Sami Lushtaku*, Rešenje o neprihvatljivosti od 26. septembra 2016. godine). Sud ponovo naglašava da nije u nadležnosti istog da se mesa ni u vezi sa načinom na koji su redocni sudovi prihvatili dokaze kao dokazni materijalan i ne me,a se u diskreciju suda prilikom procene vrednosti svedočenja. Ovo je isključiva uloga redovnih sudova, čak i kada su izjave svedoka na glavnoj raspravi u suprotnosti sa onima pod zakletvom (vidi, slično, predmet ESLjP-a *Doorson protiv Holandije*, Presuda od 6. marta 1996. godine, objavljeno u izveštaju br. 1996-II, stav 78).

43. Sud, takođe, podseća na sudsku praksu ESLJP-a koja je odredila da se prihvatanje dokaza reguliše uglavnom iz pravila unutrašnjih zakona i da kao pravilo domaći sudovi treba da ocene dokaze koji se nalaze pred njima. Zadatak institucija Konvencije je da osigura da je proces gledano u celini, uključujući i način na koji su uzeti dokazi, bio pravilan. Ova prava zahtevaju da se optuženom pruži odgovarajuća i potrebna mogućnost da ospori i ispituje svedoka protiv njega, bilo u momentu kada daje izjavu ili u nekoj kasnijoj fazi postupaka (vidi: *Saïdi protiv Francuske*, odluka od 20. septembra 1993. godine, serija A br. 261 - C, str. 56 § 43, i *A.M. protiv Italije*, br. 37019/97, § 25, ESLJP 1999 –IX, kao i vidi, Ustavni Sud, u slučaju KI82/16, me podnosilac *Deljalj Kazagić*, Rešenje o neprihvatljivosti od 1. marta 2017. godine, stavovi 53 i 54).
44. Štaviše, Sud, pozivajući se na relevantne delove osporene Presude i navode podnosioca zahteva koji su povezani sa administracijom dokaza, primećuje da je Vrhovni Sud, argumentovao i obrazložio da: *Prvostepeni sud je uspeo da preko izvedenih dokaza na ubedljiv način utvrdi da je osuđeni Ramadan Osmani postupio u saizvršilaštvu sa drugim osuđenima B.B, A.K, Xh. M (koji je tokom odvijanja postupka preminuo) kao i sa A.M (koji se nalazi u bekstvu), onako kako je opisano u izreci prvostepenog suda i ovom prilikom je pravično primenio krivični zakon kada je ustanovio da su postupci osuđenog manifestovali bitne elemente krivičnog dela saizvršilaštvo u teškom ubistvu iz člana 147. stav 9. KZK-a.*
45. Dalje, Vrhovni Sud, u vezi sa radnjama podnosioca zahteva sa “namerom” obrazlaže: *“Takođe i što se tiče umišljaja osuđenog, bez sumnje se utvrdilo preko obrazloženja presude prvostepenog suda da je osuđeni Ramadan Osmani neposrednim umišljajem postupio u konkretnom slučaju pošto je bio upoznat u vezi sa odnosima između dve porodice R. i M. i njegov umišljaj je u potpunosti ispunjen činjenicom da: „ ... ubistvo je prouzrokovano iz razloga niskih pobuda pošto je ubistvo prouzrokovano iz razloga poništenja braka između sada pokojnog M. R. sa njegovom bivšom ženom R. M. koja je bila ćerka Xh. i sestra A. M., dok su optuženi bili dobri prijatelji sa A. M., stoga su i prihvatili da sarađuju u cilju ubistva M. za osvetu koji su cilj prihvatili kao zajednički (opis obrazloženja presude prvostepenog suda str. 39.). U konkretnom slučaju po Vrhovnom sudu Kosova, nije ugroženo samo načelo pretpostavke nevinosti i da obrazloženje prvostepenog suda što se tiče saizvršilaštva i umišljaja osuđenog Ramadana Osmanija podržava u potpunosti i ovaj sud, pošto su dovoljno opisani i elaborisani svi njegovi postupci po izreci presude”.*
46. Sa ove tačke gledišta, Sud smatra da je Vrhovni Sud, kroz osporenu Presudu odgovorio na konkretan način na tvrdnje podnosioca zahteva i u vezi sa administracijom dokaza i načina na koji su se isti prihvatili i ocenili od strane prvostepenog i drugostepenog suda. Stoga, u vezi sa ovim, Sud smatra da je osporena Presuda Vrhovnog Suda obrazložena i da ne sadrži elemente očigledne proizvoljnosti koji bi doveli do toga da donošenje odluka od strane istog ne bude u skladu sa standardima jedne razumne i obrazložene sudske odluke.

ii. Navodi podnosioca zahteva u vezi sa svedočenjima svedoka

47. Sud pre svega podseća da se prihvatanje svedočenja svedoka koji nisu učestvovali na glavnoj raspravi, kao dokaza, navodi kao veoma važno pitanje ukoliko je svedočenje svedoka *“jedini”* ili *“odlučujući”* dokaz ili ukoliko isto *“ima veoma značajnu težinu”* za kažnjavanje optuženog. U takvim okolnostima, druga ili prateća svedočenja dobijaju na značaju. Što su jači drugi inkriminirajući dokazi, to je manja verovatnoća da će se svedočenje svedoka koji nije tu tretirati kao *“jedino”* ili *“odlučujuće”*.
48. Sud takođe ponovo naglašava da na osnovu sudske prakse ESLJP-a, u ocenjivanju težine svedočenja koje je dato od strane svedoka koji nije prisutan, i posebno, da li je ovo svedočenje *“jedino ili odlučujuće”* za kažnjavanje optuženog, Sud pre svega treba da uzme u obzir procenu i stavove redovnih sudova. Ovaj pristup je u skladu, između ostalog, i sa predmetom *Schatschaschwili protiv Nemačke*. (u vezi sa ocenom da li je svedočenje odsutnog svedoka bilo jedino ili odlučujuće za kažnjavanje optuženog, vidi stavove 141-144 predmeta *Schatschaschwili protiv Nemačke*). Sa druge strane, u predmetu *Seton protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, redovni sudovi, kao i ESLJP, su ustanovili da odsustvo optuženog na sudskoj raspravi, odnosno nedostatak njegovog svedočenja na glavnoj raspravi, ne čini ni *“jedini”* ni *“odlučujući”* dokaz, jer su druga svedočenja protiv njega bila *“veoma značajna”*. (u vezi sa ocenom da li je svedočenje svedoka koji nije prisutan bilo jedino ili odlučujuće za kažnjavanje optuženog, vidi stavove 63-64 predmeta *Seton protiv Ujedinjenog Kraljevstva* i reference navedene tu).
49. S tim u vezi, Sud se poziva na osporenu Presudu Vrhovnog Suda i primećuje da je potonji obrazložio sledeće: *Što se tiče ocene svedočenja svedoka M. R. a i Sh. R., naročito za identifikaciju osuđenog Ramadana Osmanija i A. Sh. (oslobođen optužbe) odnosno njihovih grešaka u identifikaciji, i u vezi sa ovim prvostepeni sud je dao detaljno obrazloženje. Jasno je da su očevici sa mesta događaja doživeli jednu strašnu scenu ubistva njihovog sina i u ovom kontekstu i njihovi životi su bili u opasnosti i takođe je jasno da osim Xh. M. i njegovog sina A. M. koji su prethodno imali prijateljske veze a koje su jasno i odmah identifikovali, međutim imali su poteškoća u identifikaciji i Ramadana Osmanija. Međutim osuđenog Ramadana Osmanija je identifikovao bez ikakvog dvoumljenja drugi osuđeni A. K. a takođe i svedoci M. R. i F. R., pošto su ranije razgovarali sa njim i identifikovali su ga preko činjenice da je isti tokom razgovora mucao a što povećava njihovu pouzdanost da je identifikacija urađena na tačan način”*.
50. Na kraju, Vrhovni Sud je zaključio da: *“Stoga, obrazloženja presuda prvostepenog suda i drugostepenog suda, prihvata u potpunosti i Vrhovni sud Kosova, a što se tiče celovite ocene odbrane osuđenog, svedočenja svedoka i materijalnih dokaza, ustanovio je da je dato zakonito i pravično obrazloženje i da su ovi naglašeni zaključci pratili sve faze krivičnog postupka i osuđenom je obezbeđen jedan pravičan, pravilan i nepristrasan postupak, na osnovu odredbi ZKPK-a i standardima propisanim u EKLJP-u.”*

51. Iz gore navedenog obrazloženja Vrhovnog Suda jasno je za Suda da su zaključci redovnih sudova, u vezi sa krivicom podnosioca zahteva, bili zasnovani na nekim svedočenjima svedoka. U ovom konkretnom slučaju, Sud ocenjuje da se ovde ne govori samo o jednom i jedinom svedoku, čije bi svedočenje moglo biti smatrano kao "jedino" i "odlučujuće" za objektivno suđenje po pitanju. Stoga, i u vezi sa ovim navodima, Sud ocenjuje da je osporena Presuda Vrhovnog suda obrazložena, u skladu sa pravom na pravično i nepristrasno suđenje.

iii. Navodi podnosioca zahteva koji se tiču obrazloženja odluka u vezi sa primenom materijalnog i proceduralnog prava

52. U vezi sa ovim, Sud primećuje da se podnosilac zahteva žali u vezi sa načinom na koji su redovni sudovi obrazložili svoje odluke u vezi sa primenom materijalnog i proceduralnog prava. Sud ocenjuje da ti navodi, kao takvi, spadaju u oblast delovanja sudova sa redovnom nadležnošću, jer prosto povlače pitanja zakona (zakonitost) a ne ustavna pitanja. Sud ponavlja da nije njegov zadatak da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu za koje se tvrdi da su počinjene od strane redovnih sudova prilikom ocenjivanja dokaza i primene zakona (zakonitost), osim i u meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). On sam ne može da oceni zakon koji je doveo dotle da redovni sud usvoji jednu umesto neke druge odluke. Ako bi bilo drugačije, Sud bi postupao kao "sud četvrtog stepena" što bi dovelo do prekoračenja granice postavljene u njegovoj nadležnosti. I dalje je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, ESLJP slučaj *Perlala protiv Grčke*, stav 25 i *Khan protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, stav 34, i vidi, takođe, slučajeve: KI70/11, podnosioci zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Besart Hima*, rešenje o neprihvatljivosti, od 16. decembra 2011. godine; i KI56/17, podnositeljka zahteva *Lumturije Murtezaj*, rešenje o neprihvatljivosti, od 18. decembra 2017. godine, stav 41). Uloga Ustavnog Suda je da obezbedi saglasnost sa pravima garantovanim Ustavom i drugim pravnim instrumentima.
53. Kao procena postupka u celini, Sud smatra da je Vrhovni Sud, koji se po službenoj dužnosti stara o zakonitosti odluka nižestepenih sudova, odgovorio u potpunosti na navode podnosioca zahteva, navodeći detaljne i sveobuhvatne razloge za svaku tvrdnju koja je navedena u zahtevu za zaštitu zakonitosti. Štaviše, Vrhovni sud se starao i o ustavnosti odluka nižestepenih sudova, zaključujući da su iste na pravičan način pratile sve faze u krivičnom postupku, da bi se osigurao podnosiocu zahteva jedno pravično i nepristrasno suđenje u skladu sa EKLJP-om.
54. Sud dalje ocenjuje da je podnosilac zahteva imao dovoljno mogućnosti da pred redovnim sudovima iznese sve tvrdnje o povredi svojih prava. Štaviše, Sud smatra da su njegovi argumenti redovno saslušani i da su ih redovni sudovi, a pogotovo Vrhovni Sud, pravilno razmotrili. Iz tih razloga, Sud smatra da je osporena Presuda Vrhovnog suda obrazložena i pravična. Samim tim, Sud naglašava da postupci, gledano u celosti, nisu ni na koji način bili nepravilni ili proizvoljni (vidi: slučaj ESLJP-a *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, presuda od 30. juna 2009. godine).

55. Štaviše, Sud primećuje da se podnosilac zahteva, kao podršku za svoje navode, poziva na slučaj Drenica 1, odnosno na presudu prvostepenog suda P. br. 938/13, od 27. maja 2015. godine, tvrdeći da bi ovaj sud trebao da deluje isto u njegovom slučaju, kako je delovao u tom slučaju. Međutim, isti se samo pozvao na navedeni slučaj, ali nije podneo činjenice i materijalne dokaze da potkrepi ove navode, stoga, Sud ne može da izvrši jednu uporednu analizu slučajeva da bi video da li postoje razlike u tretiranju. Štaviše, Sud podseća da teret da se izgradi, pojasni i ispuni zahtev pada na podnosioca zahteva, koji imaju direktan interes da bi se njihove tvrdnje i njihovi navodi razmotre na efikasan način od strane Suda. Iz tih razloga, Sud ne može uzeti za osnov navode podnosioca zahteva o različitom tretmanu njegovog slučaja u poređenju sa drugim identičnim slučajevima, zato što u tom pogledu, zahtev nije potkrepljen materijalnim dokazima.
56. Iz gore navedenih razloga, sud primećuje da se podnosilac zahteva ne slaže sa rezultatom postupka pred redovnim sudovima. Međutim, nezadovoljstvo podnosioca zahteva sa rezultatom postupka redovnih sudova ne može samo po sebi da pokrene argumentovani navod o povredi ustavnih prava (vidi: *mutatis mutandis*, slučaj *Mezotur - Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, stav 21, ESLJP, Presuda od 26 jula 2005. godine; vidi: Rešenje o neprihvatljivosti Ustavnog suda u slučaju KI25/11, podnosilac zahteva *Shaban Gojnovci*, od 28. maja 2012. godine, stav 28; vidi, takođe, slučaj KI56/17, podnositeljka zahteva *Lumturije Murtezaj*, Rešenje o neprihvatljivosti, od 18. decembra 2017. godine, stav 42).
57. Kao zaključak, Sud smatra da podnosilac zahteva nije uspeo da pokaže i da dokaže da su postupci pred redovnim sudovima, odnosno pred Vrhovnim Sudom bili nepravični ili proizvoljni, ili da su njegova prava i slobode koje su zaštićene Ustavno, EKLJP-om i UDLJP-om bile povređene kao rezultat pogrešnog tumačenja materijalnog ili proceduralnog zakona.
58. Stoga, Sud zaključuje da je zahtev podnosioca zahteva očigledno neosnovan po ustavnim osnovama i u skladu sa pravilom 39 (2) Poslovnika o radu, isti se treba proglasiti neprihvatljivim.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Republike Kosova, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20 Zakona i u skladu sa pravilima 39 (2) i 59 (b) Poslovnika o radu, dana 12. decembra 2019. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

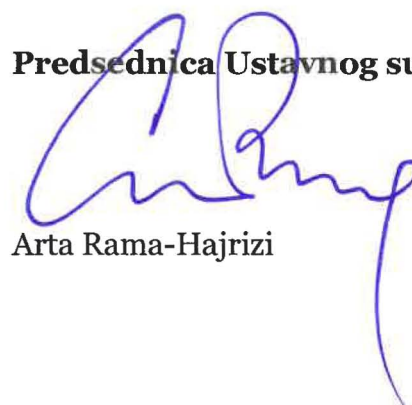
- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20 (4) Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Remziye Istrefi-Peci

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi